

F. t. I. vedr. retsplejeloven

at den tiltalte bringes til stede i det retsmøde, hvorfra den pågældende er udeblevet.

Sammenfattende er det således retsplejelovens hovedregel, at retten kun kan træffe realitetsafgørelse i en straffesag, hvis tiltalte er til stede under domsforhandlingen. Den i praksis væsentligste undtagelse er som nævnt ovenfor sager, hvor der ikke er spørgsmål om højere straf end bøde, jf. retsplejelovens § 934.

3.2.2. Retsplejelovens § 847 fik sin nuværende formulering ved lov nr. 369 af 18. maj 1994, jf. herom nærmere Folketingstidende 1993-94, tillæg A, sp. 8021 ff. Formålet med lovændringen var bl.a. at udvide adgangen til at idømme frihedsstraf ved udeblivelsesdom. I de almindelige bemærkninger til lovforslaget anføres bl.a. (sp. 8051), at det i vidt omfang forekom, at den tiltalte i mindre straffesager, hvor den pågældende stod til frihedsstraf, udeblev fra retsmødet. Dette medførte i reglen, at sagen blev udsat, for at tiltalte kunne komme til stede, med tidsspilde for retten, advokater, vidner m.m. til følge.

Det følger af retsplejelovens § 847, stk. 3, nr. 4, at en domsforhandling kan gennemføres, og der kan afsiges dom, i tiltaltes fravær, hvis retten ikke finder tiltaltes tilstedeværelse nødvendig, når der under sagen alene er spørgsmål om *ubetinget fængselsstraf i 30 dage eller derunder*, konfiskation, førerretsfrakendelse eller erstatning.

Efter den gældende bestemmelse vil der således ikke kunne idømmes en ubetinget fængselsstraf i mere end 30 dage. Efter den nugældende bestemmelse vil det endvidere være en betingelse, at retten, på det tidspunkt hvor den beslutter at behandle sagen på trods af tiltaltes udeblivelse, vurderer, at der alene er spørgsmål om ubetinget fængselsstraf i 30 dage eller derunder.

Det fremgår af forarbejderne til § 847, stk. 3, nr. 4 (sp. 8059 og 8076-8077), at bestemmelsen hovedsagelig er tænkt anvendt af domstolene ved mindre, ukomplicerede og mere takstmæssige lovovertrædelser – navnlig inden for færdselslovgivningen.

I tilfælde, hvor domsforhandlingen fremmes til dom i tiltaltes fravær i medfør af retsplejelovens § 847, stk. 3, skal retten foretage en *fuldstændig bevisvurdering* efter sædvanlig sagsbehandling, herunder efter omstændighederne ved afhøring af vidner og – langt sjældnere – syns- og skønsmænd eller andre sagkyndige, og en sædvanlig procedure fra anklageren og forsvareren. Viser det sig herunder at give anledning til betænkeligheder, at sagen fremmes til udeblivelsesdom, kan retten når som helst afbryde domsforhandlingen og udsætte sagen med henblik på, at til-

talte kommer til stede. Det forhold, at der skal ske en fuldstændig bevisførelse, indebærer bl.a., at vidneførelse for retten foregår på sædvanlig måde under medvirken af forsvarer og anklager.

Der gælder ikke nogen særlig og udvidet adgang til *dokumentation af forklaringer* afgivet til f.eks. politirapport i sager, der behandles efter retsplejelovens § 847, stk. 3, nr. 4. Det vil sige, at det vil skulle afgøres på grundlag af retsplejelovens § 877, om og i hvilket omfang f.eks. forklaringer afgivet til politirapporter af tiltalte eller vidner kan oplæses og anvendes som bevis under straffesagen. I modsætning hertil følger det af § 965 c, stk. 4, at tilførler til retsbogen om forklaringer afgivet af vidner og syns- og skønsmænd under byretsbehandlingen foruden de i § 877 nævnte tilfælde kan anvendes som bevismiddel under en ankesag, såfremt ingen af parterne inden domsforhandlingen har anmodet om fornyet afhøring. Bestemmelsen blev indført ved lov nr. 260 af 8. juni 1979, og har til formål at undgå overflødig bevisførelse for landsretten. Bestemmelsen er i praksis blevet administreret således, at centrale vidner vil skulle føres også i landsretten, idet landsretten ellers vil anse det for betænkeligt at domfælde den tiltalte (se f.eks. Vestre Landsrets afgørelser gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 1981, s. 1046, 1986, s. 52, 1989, s. 765, og 1991, s. 877).

Det følger af § 847, stk. 4, at medmindre tiltalte har samtykket heri, kan domsforhandlingen alene gennemføres i medfør af stk. 3, nr. 4, hvis tiltalte har været *lovligt indkaldt*, jf. § 163, og ved indkaldelsen er gjort bekendt med, at udeblivelse uden oplyst lovligt forfald kan betyde, at tiltalte dømmes i overensstemmelse med den rejste tiltale. Efter retsplejelovens § 163, stk. 2, kan tiltalte kun dømmes som udebleven i straffesager, hvor der er spørgsmål om fængselsstraf, jf. § 847, stk. 3, nr. 4, hvis der er sket *forkyndelse for tiltalte personlig*. § 163, stk. 2, blev også indført ved lov nr. 369 af 18. maj 1994. Det fremgår af forarbejderne til bestemmelsen (sp. 8054 og 8067), at bestemmelsen skal sikre, at den tiltalte er bekendt med domsforhandlingen, og at kravet betrygger den tiltaltes retsstilling yderligere i forhold til retsplejelovens almindelige regel.

For så vidt angår sager, der ønskes behandlet efter retsplejelovens § 847, stk. 3, nr. 4, stiller retsplejeloven således nogle krav både med hensyn til indkaldelsens indhold (skal indeholde de i § 847, stk. 4, nævnte oplysninger), og med hensyn den måde, hvorpå tilsigelsen forkyndes (krav om personlig forkyndelse, jf. § 163, stk. 2).

På det tidspunkt, hvor indkaldelsen skal forkyndes, vil det ofte ikke være muligt på forhånd at vide, om